

**Stichting
5 broden
en 2 vissen**

**Draagt
elkanders
lasten**

Hefdig

Verslag reis maart 2007

Door: Hans Trouwborst, Kees Janssen en Pieter van der Weijde

En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.

Introductie.

De stichting 5 broden en 2 vissen (5br2v) houdt zich al vele jaren bezig met het lenigen van de directe materiële noden van de allerarmsten, met name zigeuners, in Roemenië.

In al onze gesprekken met relevante partijen maken we altijd onomwonden duidelijk dat onze betrokkenheid een Christelijke insteek heeft daar we een opdracht van onze Hemelse Vader hebben en waarbij we tevens in relevante gevallen door laten schemeren dat het serieuze consequenties met zich mee zal brengen indien er aan het Christelijke karakter van de hulpverlening wordt getornd.

Reizen worden in principe altijd uit privé middelen betaald waardoor wat dat betreft geen enkel beroep gedaan behoeft te worden op de financiële middelen van 5br2v. Er is feitelijk geen overhead en al Uw giften komen dus voor 100% ten goede aan de doelgroepen in Roemenië.

De reis kenmerkte zich regelmatig door heftige ervaringen. In verband met de ziekte van Kees die zich weer hevig manifesteerde na geruime tijd afwezig te zijn geweest, is de beslissing om de reis te maken op zeer korte termijn gemaakt, voordat verdere behandelingen zijn krachten wellicht verder zouden kunnen ondermijnen. Hierdoor was geen vastomlijnde agenda voor de reis aanwezig. Bewust hebben we gezamenlijk het risico genomen om onder deze omstandigheden op reis te gaan. Veel, met name ook zeer persoonlijke dingen zijn niet in dit verslag opgenomen. Dit mag U als lezer echter wel van ons weten; het is wonderlijk goed gegaan. Niet vanwege onze kennis en kunde maar omdat God zelf zo wonderlijk dicht bij was dat we elkaar er op gewezen hebben deze ervaringen niet te vergeten om elkaar hier later, als er misschien moeilijke tijden zullen zijn, aan te helpen herinneren. Ook met de agenda kwam het goed. De dagen werden volledig gevuld en we mochten veel goede dingen ondernemen.

Woensdag 27 en donderdag 28 maart

Het was vroeg, 06.30 uur dat we per taxi naar schiphol vertrokken. Na een rustige vlucht landen we om ca 13.30 in Bucharest. Deze keer hebben we besloten niet in één keer naar Tirgu Mures door te reizen, maar pas de volgende dag zodat we bankzaken kunnen afhandelen op het Roemeense hoofdkantoor van ABN/AMRO in Boekarest. Van doorreizen was echter nog geen sprake, daar de koffer van Cees wel was aangekomen, maar, zoals later bleek, door een schotse medereiziger was meegenomen. Zo kwamen we pas tegen 16.30 uur aan bij de bank. Na een voorbereidend gesprek, konden we de volgende morgen een aantal papieren tekenen. Bij de locale bank in Tirgu Mures wachten ons later nog meer papieren.

De volgende dag probeerde Pieter ons hotel op de afgesproken wijze met zijn kredietkaart af te rekenen maar de hotelmanager accepteerde deze in eerste instantie niet. Tot groot vermaak van zijn stuiplachende metgezellen en de baliemedewerksters had hij nogal wat overtuigingskracht en Hollandse directheid nodig om de manager op andere gedachten te brengen.

Aangezien Cees en Hans geen zin in een urendurende taxi rit hadden werd tot ongenoegen van Pieter besloten de trein te nemen. De directe trein naar Tirgu Mures (ca 400 km) bleek er van 12.00 uur tot 21.00 uur voor nodig te hebben, daar deze verbinding tevens een tour inhiel door de Roemeense hooglanden. Mooi, maar wel lang. Als u nog eens in het oosten op vakantie wil, de Roemeense karpaten zijn voor de natuurliefhebber een aanrader. Als Pieter na een paar uur de restauratiewagen opzoekt om dan maar wat te gaan eten en drinken om de tijd door te komen kunnen zijn metgezellen hem een kwartier later nog net op tijd achter zijn tafel vandaan trekken daar de restauratiewagen inmiddels was afgekoppeld van de trein en op het punt stond naar een verre bestemming in de Oekraïne te vertrekken.

Vrijdag 29 Maart

Eerst brengen we een bezoek aan de Curcubeu school.

We zijn een beetje te vroeg en Pieter gaat een eindje lopen net buiten de stad. Er zit een jonge vrouw langs de kant van de weg die hem aanspreekt. Ze vertelt een heel verhaal in het Hongaars waar geen touw aan vast te knopen is. Haar kleding is niet bepaald schoon maar mooi is ze wel, en vrouwelijk ook. Het woord sex, wat in bijna iedere taal hetzelfde is, gecombineerd met lichaamstaal maken al snel duidelijk dat ze geen eerbare bedoelingen heeft. Wat jammer nu van de taalbarrière. Hoe vertel je van de Liefde die niet wordt betaald, zonder door fraaie rondingen beïnvloed te worden en zonder op iemand neer te kijken. Haar hele gedrag komt grotendeels voort uit ellende en we hebben zeker ook bij zulke contacten een grote verantwoordelijkheid. De taalbarrière laat echter geen andere communicatie dan een

non-verbale afwijzing toe. Helaas krijg je zelden de kans om zo een gemiste kans goed te maken. In dit geval echter wel zoals later zou blijken.

De school lijkt tamelijk stabiel te functioneren en we hoeven aan het management, de organisatie en de administratie deze maal weinig tijd te besteden. Er zijn andere school gerelateerde zaken die onze aandacht vragen en welke ook op de bestuursvergadering van aanstaande maandag zullen worden behandeld.

Zaterdag 30 Maart

CE projecten

Vandaag bezoeken we een project van CE Union (Christian Endeavour Union). CE heeft leden van haar bestuur ook in het bestuur van Curcubeu zitten. Als zodanig hebben wij deze mensen als christenen leren kennen, door en door betrouwbaar en zeer gedegen bestuurders. CE heeft tot doel mensen naar Christus te leiden, hen aan te moedigen om een leven te leven in dienst van Christus en samen met hen een gemeenschap te vormen en geeft dit zeer praktisch vorm door hulpverlening op allerlei terreinen

In dit verband is CE een project gestart om arme (feitelijk gedegenereerde) gezinnen te helpen bij pogingen om weer tot een leefbaar niveau te komen en sociaal te reintegreren. Deze gezinnen zijn door CE in samenwerking met de kerken geselecteerd, daar CE (evenals wij) gelooft dat hulp alleen daadwerkelijk de situatie kan verbeteren wanneer een sociale structuur die geboden hulp ook ondersteunt. Aan CE zijn toegewijde christenen als sociaal-werker verbonden (parttime dienstverband) die verantwoordelijk zijn voor één of meerdere gezinnen. Elk gezin heeft een vaste sociaal werk(st)er, die de gang van zaken met de ouder(s) periodiek bespreekt en samen met het gezin de bijdrage van CE evolueert en bijstelt om de nood in de dagelijkse behoefte van het gezin te lenigen. De benodigdheden worden dan of door CE bezorgd (bijvoorbeeld 2^e hands kleding, handzeep voor de kledingwas) of kan bij de plaatselijke middenstand (op afspraak met CE) worden gehaald. Een gemiddelde maandelijkse aanvulling voor een gezin kost ca € 50,- afhankelijk van de gezinsgrootte. Naast interne overlegstructuren, legt de sociaalwerker elk kwartaal schriftelijk verantwoording af. Het bestuur van 5BR2V is een verplichting aangegaan van € 250,- per maand om 4 tot 5 gezinnen tenminste voor één jaar te kunnen helpen. **Doet u mee aan deze actie Van gezinnen voor gezinnen?** Een eerste bijdrage is ontvangen uit de pas gehouden kledingbeurs met de opbrengst van € 895,25 die het bestuur daarvoor heeft bestemd.

Wij in het westen zijn vergeleken met die mensen oneindig rijk. Met weinig geld kunnen we echt heel veel verlichten.

Ook de woonomstandigheden van veel gezinnen zijn zeer beroerd. Daarom is er naast het project van dagelijkse hulp tevens een programma om de leefsituatie te verbeteren. Dit omvat bijvoorbeeld schoonmaakwerkzaamheden, reparaties aan- en leefbaar maken van de woonruimte door bijvoorbeeld muren te schilderen, nieuw of tweede hands meubilair te schenken en/of een adequate watervoorziening of toilet-ruimte te creëren. Het budget van een dergelijke renovatie varieert van € 1000,- tot ca € 2500,-

Uitgangspunt is ook hier dat hulp in samenspraak en samenwerking met het gezin wordt gegeven. Planning gebeurt in overleg met het gezin en de uitvoering ligt zoveel mogelijk bij de gezinsleden. De rol van CE hierin is hen te stimuleren en de benodigde middelen aan te reiken. Zo waren wij met Szabo Istvan (bestuurder CE en vice-president Curcubeu) op bezoek bij de familie Fagyura, oma (55 jaar) met 4 kleinkinderen (3 tot 9 jaar), kinderen van haar dochter, die naar Duitsland is vertrokken en daar in de prostitutie is terechtgekomen. De vader is bij een verkeersongeluk overleden. Dit gebroken gezin leeft in één kamer van 12 m², het achterste deel van het familie huis; in het voorste gedeelte wonen 2 zonen van oma. Oma en de zonen hebben geen vast werk; wel enige seizoensarbeid op het land. Oma laat dan de kinderen voor meer dan 8 uur alleen, opgesloten in de enige kamer.

De zoon wil met behulp van materiaal van CE een buitentoilet maken die dan vanwege de viezigheid niet elk seizoen verplaatst hoeft te worden en kindveilig is. Een belangrijke verbetering voor dit gezin zou zijn wanneer de achterzijde van het huis uitgebreid wordt met een afdak zodat iets meer levensruimte ontstaat en wat meer orde aangebracht kan worden. Dit project kan mogelijk in september uitgevoerd worden. Daar geen vader meer aanwezig is en dit het vermogen van de zoons te boven gaat, is hulp van buitenaf nodig. De familie ontvangt namelijk wel van CE via de stichting ROKI een kleine

maandelijkse financiële ondersteuning maar dit is lang niet genoeg voor een project van deze omvang. Wij vragen uw financiële steun voor dit project, de nood is groot. Tevens hebben wij CE toegezegd om nog 2 van zulke projecten te financieren waarvoor Uw hulp ook dringend nodig is. Wij vragen uw steun voor deze actie **Een huis, een thuis**. Naast uw financiële support, zoeken we ervaren mensen uit de bouw die hier bij zouden kunnen helpen. Indien u tijd wilt vrijmaken en/of ter plekke wilt helpen, neem dan a.u.b. contact met ons op.

Op een terrasje

We zijn hondsmoe en strijken met het lekkere weer op een terrasje neer om wat te eten en even bij te komen. Pieter heeft vlees besteld maar kan de grote hoeveelheid met geen mogelijkheid op en laat de helft op zijn bord liggen. Er komt een sjofele jonge vrouw aan het tafeltje naast ons zitten die een gesprek probeert aan te knopen. Pieter vraagt grommend wat ze wil; dit hebben we wel meer mee gemaakt, meestal zijn de bedoelingen bepaald niet zuiver. Ze barst plotseling in huilen uit. Nou ja, zo hard hoeven we nu ook weer niet te zijn. Ze heeft honger en gaat op onze uitnodiging om mee te eten in na eerst binnen om toestemming te hebben gevraagd. Een dienstertje dat ongerust komt kijken stellen we gerust, laat de vrouw maar bestellen wat ze wil. Hoe was het ook al weer? “Geef hun te eten” maakt toch nog steeds deel uit van onze primaire opdracht, ook al zijn we moe en willen we even met rust gelaten worden. Uitgehongerd valt ze vast op de restanten vlees op Pieters bord aan in de tijd dat ze op haar eigen bestelling moet wachten. Twee politieagenten komen dreigend aangelopen maar als ze bemerken dat de vrouw er met onze toestemming zit lopen ze door. Pieter leunt lui achterover in het zonnetje en plotseling legt de vrouw haar hoofd op zijn borst. Wat nu weer? Pieter grauwet haar van zich af en weer begint ze te huilen. Geen inkomen en geen man, net twintig en al twee kinderen. Ze trekt haar truitje voor ons op. De bolling voorspeld duidelijk dat het niet bij twee zal blijven. We geven ze toch ook nog maar wat geld. De honger en de zwangerschap zijn immers onmiskenbaar echt. Haar gehuil houdt onmiddellijk op. Zijn we er weer eens ingetrapt? Ach, wat heet als je het zelf zo goed hebt.

Zondag 1 April

Zoals gewoonlijk gaan we s’ morgens naar de kerk van Barabas. Er wordt van ons verwacht dat we onze bijdrage aan de eredienst leveren.

We houden een preek over 1 Korinte 13; wat verandert de wereld, wat verandert Uw wereld? De liefde, Agape, de liefde die geeft zonder hier iets voor terug te willen ontvangen, Gods liefde die zich heeft gemanifesteerd in het zenden van Zijn Zoon Jezus Christus waardoor wij eeuwig mogen leven als we Hem aanvaarden. Wat is het belangrijkste in uw leven? Geld of goed of Gods Liefde? Samen met de gemeente vieren we avondmaal met brood en vruchtensap. De gemeente van Barabas is zeer strikt in het zich onthouden van alcohol.

Na de dienst wassen twee mannen die een probleem met elkaar hadden elkaar letterlijk de voeten.

We nemen afscheid van de de gemeente leden, een heftige ervaring. In het bijzonder daar men weet van de ziekte van Kees en het besef er is dat het wel eens de laatste keer zou kunnen zijn dat hij hier aanwezig is. Kees mag aan iedereen vertellen dat God goed is. Dat Gods liefde hem overal door heen heeft geholpen en dat Hij mag vertrouwen dat dit ook zo zal blijven daar Gods liefde zelfs over dood en graf heenwerkt.

Maria

Na de dienst worden we aangesproken door een jonge zigeunervrouw die altijd iedere zondag in de kerk van Barabas aanwezig is en midden in het centrum van Tirgu Mures woont.

Om privacy redenen plaatsen we geen foto van haar en zullen we haar Maria noemen. Maria komt uit een extreem arme familie die nauwelijks het hoofd boven water kan houden en die door Kees zo lang we haar kennen financieel werd gesteund als we in de kerk waren. Vorige keer (oktober 2006) vonden we dat de kwetsbare Maria er wel erg zorgelijk uitzag en hebben we haar gevraagd wat er aan scheelde en of ze hulp nodig had. Ze zei toen geen hulp nodig te hebben. Nu liet ze ons weten dat ze ons destijds niet de waarheid heeft verteld en dat ze erg in de problemen zat. Van de zenuwen en de schaamte kon ze nauwelijks spreken.

Maria, een 28 jarige ongehuwde vrouw, woont met haar vader en moeder en vier zusjes en een oude grootvader in een gedeelte van een huis dat ze in 2000 gekocht hebben. Huis is een groot woord in dit geval daar het een kamer betreft van ca 3 bij 4 meter en een keukentje, als onderdeel van een groter huis. De vader is al sedert lang zeer ernstig ziek en nauwelijks in staat om te spreken, laat staan om te werken. Het jongste zusje is tien. Maria en haar moeder zijn de spil van het gezin en als zodanig ook verantwoordelijk voor het inkomen. Maria heeft alleen een lagere school opleiding en heeft sinds 2000 een maandelijks inkomen verdient met schrobben en boenen wat ongeveer equivalent is aan één diner in een goed Nederlands restaurant. Niemand van de familie spreekt een buitendse taal, men is niet erg ontwikkeld en derhalve extreem kwetsbaar. Kortom, alle ingredienten zijn aanwezig om een huishouden te voeren dat er uit ziet als dat van de zigeunergezinnen waar we regelmatig komen; als een varkenstal. Niets van dit alles is hier echter aan de hand. Hoewel met zoveel mensen in zo'n kleine ruimte geleefd moet worden is alles kraakhelder en opgeruimd. Hoewel men geen modern toilet heeft, er is slechts een gat in de grond buiten in de tuin met wat planken er om heen, is zelfs het toilet zo schoon dat we er zonder aarzelen gebruik van durven maken.

Maria is werkelijk ten einde raad en vraagt ons of we iets kunnen doen daar ze binnenkort hun huis uitgegooid dreigen te worden. We hebben echter niet direkt tijd en beloven haar de volgende dag langs te komen om te kijken of we iets kunnen doen. Haar moeder zegt een gebed waartoe ze eerst een sjaaltje om haar hoofd knoopt.

De zigeunerkerk van de koude vallei (Valea Recce)

s'Avonds bezoeken we de zigeunerkerk waar een doopdienst wordt gehouden. In deze zigeunergemeente is het de gewoonte om te dopen door onderdompeling en tot onze stomme verbazing blijkt er zich onder de dunne houten vloer op het podium waarop we zo vaak hebben gezeten een groot doop bassin te bevinden. De kerk is afgeladen, volgens de voorganger Antal Horvat waren er op een zeker moment driehonderd zigeuners binnen. Wat een verschil met tien jaar geleden toen we slechts één christin kenden in de hele koude valei. Er zijn heel veel kinderen aanwezig. Zes volwassenen werden er gedoopt, een zeer emotionele ervaring. De dienst duurde bijna drie uur en aan het eind van de dienst werd aan Pieter verzocht een overdenking te houden. Geen geringe opgave want hoe kun je na twee-en-

een-half uur nog de aandacht vangen in een kerk waar de achtergrond ruis van met name de kinderen een heel hoog niveau heeft bereikt.

Pieter besloot het heel kort te houden en zich te beperken tot een samenvatting van zijn preek van die morgen: wat is het belangrijkste in jouw leven, geld, goed en sex of God's liefde. Gods liefde die niet wordt betaald maar door Jezus is verdiend en waarvan de doop, door afwassing van onze zonden een getuigenis is. De vertaler voelde zich gegeneerd bij het woord sex en vertaalde het maar als "relatie", waarop hij werd gecorrigeerd. Toen Pieter na dit gezegd te hebben de kerk in keek kreeg hij de schok van zijn leven; daar zat de jonge vrouw die hem eerder die week had aangesproken. Hoe veel schade wordt aan Zijn koninkrijk berokkend door verkeerde relaties. Wie van U zonder zonde is werpe de eerste steen maar hoe goed is het dicht bij onze God te leven.

De ooievaar

Door het centrum van Tirgu Mures loopt een kilometers lange betonnen goot als een soort rivier en open riool. We hebben hier nog nooit leven in gezien en vermoeden dat leven hier ook vanwege de smerigheid niet zal kunnen bestaan.

Op een dag lijkt er echter een klein wonder te zijn gebeurd als er plotseling een prachtige ooievaar in de vuiligheid diep beneden blijkt rond te stappen. Nu weet U wellicht wat er normaliter van ooievaars verwacht wordt en deze was hierop geen uitzondering. De jonge vrouw uit de gemeente van Barabas die ons vaak heeft geholpen en die ook veel van onze jongeren goed kennen, Erica Blazi, kreeg terwijl wij er waren een gezonde jonge zoon Benjamin. Wie het vatten kan die vatte het.

Maandag 2 April

Eerst maar naar de bank gegaan om de laatste formaliteiten te vervullen. Geinformeerd door haar collega in Boekarest wist de bankmanager wel dat we zouden komen maar niet exact wat nu de bedoeling was. Nadat dit helder was en gecheckt en dubbel gecheckt wie tekenbevoegd was, zijn uiteindelijk de papieren getekend zodat we nu op een moderne elektronische manier onze lokale Roemeense bankrekening kunnen beheren.

Bestuursvergadering Curcubeu school

Voordat de bestuursvergadering begint worden we gebeld door een belangrijke zigeuner vertegenwoordiger welke eist bij de bestuursvergadering aanwezig te mogen zijn; het zijn immers de zigeuner kinderen waarover het in principe gaat. We wijzen hem erop dat Antal Horvat, de voorganger van de kerk in de koude vallei in het bestuur is opgenomen als vertegenwoordiger van de zigeuners. De zigeunervertegenwoordiger stelt dat Horvat slechts de dominee is en dat hij er ook bij wil zijn en dat hij ons anders geen bescherming meer zal bieden. We stellen vervolgens botweg dat het de zigeuners vrij staat om gezamenlijk, in goede onderlinge harmonie met een voorstel voor een andere vertegenwoordiger te komen maar dat dergelijke bedreigingen niet worden getolereerd en dat hij uit de vergadering zal worden geweerd. Vervolgens trachten we Horvat over te halen om aan de bestuursvergadering deel te nemen maar ondanks zijn belofte om later nog te komen komt hij niet opdagen. We kunnen de verhoudingen moeilijk inschatten en willen voorkomen dat we Horvat in moeilijkheden zullen brengen. Een dag later komt de zigeunervertegenwoordiger ons zijn excuses maken en lijkt Horvat het heft weer in handen te hebben. We wijzen zowel Horvat als de andere zigeuners er met klem op dat het belangrijk is dat Horvat aan alle bestuursvergaderingen deel neemt daar dit momenteel de enige directe invloed is die de zigeuners hebben op de gang van zaken in de school. Pas als dit goed verloopt en de zigeuners laten blijken op een fatsoenlijke manier mee te willen en kunnen besturen zijn we bereid om meer bestuurlijke zigeunerinvloed te accepteren.

- **Bestuursvergadering; reparatie riolering**

Het riolerings systeem van de school mondt uit in een grote tank die zeer regelmatig moet worden gelegeerd wat relatief hoge kosten met zich mee brengt. De tank lekt ook nog eens en er dient op korte termijn actie te worden ondernomen. Aangezien het nog zeker twee jaar zal duren voordat de gemeente een rioolpijp in de buurt van het schoolgebouw zal brengen dient een tijdelijke tussenoplossing te worden gecreeerd daar het volledig vervangen van het huidige systeem te veel geld zal gaan kosten voor een tijdelijke oplossing. Er is een budget van ca. 1000 EURO beschikbaar om deze tijdelijke oplossing, die relatief veel graafwerk vereist, te creëren.

N.B.; wellicht dat jongeren van het Albeda college die namens ons werkzaamheden rond de school verrichten aan het begin van de zomer betrokken zouden kunnen worden in een deel van het graafwerk.

- **Bestuursvergadering; hulp ernstig zieke scholier (Lorand Grekuj)**

Een van de leerlingetjes van onze school, de zevenjarige Lorand Grekuj is plotseling heel ernstig ziek geworden. Zijn lerares smeekt ons iets voor hem te doen. Ze is zeer aan het jongetje gehecht en vertelde dat hij tot voor kort een gezond en veelbelovend leerlingetje was tot er plotseling regelmatig bloed tussen zijn witte tandjes te zien was. Op het moment dat we ter plekke waren was nog geen definitieve uitslag van het ziekenhuis voorhanden maar uit de voorlopige papieren maken we op dat de diagnose waarschijnlijk in de richting van leukemie zal gaan. Lorand's moeder zorgt goed voor hem maar is straatarm en kan de ziektekosten met geen mogelijkheid dragen. Lorand is formeel geregistreerd door zijn moeder en derhalve in principe verzekerd tegen (een gedeelte van) de ziektekosten. Hij moet de gehele maand mei worden opgenomen in het ziekenhuis hetgeen in

principe door de verzekering wordt betaald. De benodigde medicijnen worden echter niet vergoed en moeten door de moeder zelf worden betaald en ook zal de moeder zelf moeten betalen indien ze gedurende de ziekenhuisopname bij haar zontje wil zijn. Dit kost slechts een paar EURO per dag maar ook deze paar EURO heeft ze niet.

Helaas is er geen behandelplan voorhanden en derhalve is het onmogelijk om op langere termijn te plannen. De behandelend arts lijkt erg huiverig te zijn van bemoeienis van derden maar we stellen dat we werkelijk eerst een gedetailleerd behandelplan moeten hebben voordat we een langere termijn hulp garantie kunnen geven. Helaas hebben we geen tijd meer om zelf met de behandelend arts te spreken om een idee van looptijd en kosten te krijgen. Desgevraagd antwoordt de moeder dat we alle foto's mogen publiceren en zelfs op het internet mogen zetten daar ze alles voor haar kind wil doen. We besluiten voorlopig om de kosten voor mei te betalen, inclusief het verblijf van de moeder in het ziekenhuis. Inclusief medicijnen blijkt dit slecht 300 EURO voor de maand mei te bedragen. Er wordt ons echter ook direct gevraagd hoeveel we bereid zijn te betalen voor "handgeld" voor de behandelend arts. We weigeren resoluut hier ook maar iets voor te betalen. Een later gesprek met onze advocate doet ons echter aarzelen. Zij stelt dat het helaas absoluut noodzakelijk is om artsen onder de tafel extra te betalen daar de behandeling anders vrijwel zeker van extreem lage kwaliteit zal zijn. Hier moeten we nog over nadenken. Geld onder de tafel willen we niet maar risico voor Lorand evenmin. Wellicht moeten Johan en Diana Speksnijder maar eens voorzichtig proberen druk uit te oefenen op het ziekenhuis als ze in Mei naar Roemenie hopen te gaan.

- **Bestuursvergadering; School kind adoptie**

De leiding van de school heeft zeven leerlingen geselecteerd die voor vervolgonderwijs in aanmerking komen waarmee ze in september a.s zullen beginnen. Het vervolgonderwijs is in principe gratis behoudens schoolgeld en aanvullende zaken. Istvan Csaki, schoolhoofd van Curcubeu (gefinancierd door 5Br2V), zal optreden als begeleider van de kinderen en zal een profiel, een budget en een contract per leerling opstellen. Het budget zal € 20-25 per maand per leerling per maand bedragen; totaal dus ca € 2.000 per jaar. Dit beschouwen we als een zeer belangrijke stap voor de kinderen om daadwerkelijk hun positie te kunnen veranderen. Afgesproken is dat een contract wordt opgesteld waarin meerdere partijen zijn betrokken: 5BR2V (financier, stelt de voorwaarden), Curcubeu (begeleider en bewaker van naleving van de voorwaarden), Antal Horvat (voorganger van de kerk van de koude vallei die feitelijk uitbetaalt en vetorecht heeft) en de leerling die conform het contract ondersteund wordt mits hij/zij op school presteert.

Het principe is dat verschuldigde gelden aan instanties (bv. schoolgeld) en/of de school (bijvoorbeeld excursies) rechtstreeks worden voldaan door Curcubeu en dat de overige zaken zoals zakgeld en kledinggeld gespreid in de tijd conform het budget uitbetaald worden mits Csaki én

Horvat groen licht geven. Ingeval van kledinggeld zal de leerling altijd betreffende kassabonnen moeten inleveren bij begeleider Csaki die deze zal bewaren in het leerlingendossier. Hij zal de leerlingen op periodieke basis begeleiden/stimuleren en contacten onderhouden met betreffende schoolhoofden omtrent aanwezigheid en prestaties van de leerlingen. In de gesprekken met de leerlingen wordt tevens verwacht dat leerlingen hun cijferlijsten (conform het geldende semesterpatroon) overleggen en dat deze cijferlijsten worden opgenomen in het persoonlijke leerlingendossier, bijgehouden door Csaki.

Voor deze organisatievorm is gekozen om Istvan Csaki en Antal Horvat af te schermen van potentiële eisen en/of bedreigingen van de omgeving van de betreffende kinderen en om duidelijk te maken dat doorleren een serieuze zaak is en uitblijven van resultaten consequenties heeft. We vragen uw steun in deze actie **Werk met onderwijs**.

- **Bestuursvergadering; Kamp Bucin**

Negen jaar geleden is de school voor het laatst met een groep op zomerkamp gegaan. Het plan is om deze zomer vanaf 16 of 17 juni (aankomstdag) t/m 25 juni (vertrekdag) een kamp te organiseren voor 15-20 kinderen, begeleid door 3 leerkrachten vanuit de school. 5Br2V heeft hiervoor een budget van EURO 1500 ter beschikking gesteld. Het kamp zal worden gehouden in prachtige nieuwe faciliteiten van CE die midden in een natuurgebied zijn gelegen.

Het zou de school zeer welkom zijn wanneer deze 3 leerkrachten worden bijgestaan door een team van Hollandse enthousiastelingen om gedurende die tijd leuke dingen te doen met de kinderen.

Heb je dan tijd en wil je je inzetten voor dit doel, meld je dan aan.

Naai-atelier

Het atelier, geleid door leerkracht Eva, floreert. Er is zelfs een keer traditionele kleding gemaakt. Met de beschikbare machines wordt feitelijk op bestelling geproduceerd. Met de reis in begin mei zal Diane Speksnijder een lock-machine en de nodige gekleurde stoffen meenemen voor het gewenste patch-work.

Dinsdag 3 April

Bezoek Gevangenis

In de gevangenis moeten we onze paspoorten afgeven en telefoons e.d opbergen in een bagagekluis. We krijgen een rondleiding door de psychologe van de gevangenis. De vieze lucht die we ruiken wordt veroorzaakt door het eten dat zojuist wordt rondgedeeld. Uit het gesprek met de gevangenis pastor blijkt dat omstandigheden voor gevangenen heel anders zijn dan in Nederland. Op kamers bedoeld voor vijf mensen huizen doorgaans ruim 20 mensen. Mensen die buiten te werk zijn gesteld huizen wel met 55 mensen op één kamer. Men krijgt voor werk een kleine vergoeding en bouwt zodoende een tegoed op in dagen die in mindering wordt gebracht op de straf tijd. De cellen zelf krijgen we niet van binnen te zien. Wel de binnenplaats waarop de cellen uitkijken en van waaruit we door de getraliede ramen armen zien steken van gevangenen die van stapelbedden van drie hoog naar ons roepen. Er zijn mensen die hier min of meer hun leven doorbrengen daar zij dan tenminste eten en onderdak hebben; na hun vrijlating stelen ze weer iets zodat ze weer in de gevangenis komen. Men verteld van een man die reeds zestig jaar in de gevangenis heeft doorgebracht en nu in de problemen is geraakt daar hij door de ziekte van Parkinson niet meer kan stelen en hierdoor geen mogelijkheid heeft om in zijn onderhoud te voorzien, hetzij door stelen hetzij door de gevangenis in te gaan. Wekelijks worden op de binnenplaats diensten gehouden, geleid door de orthodoxe voorganger of onze broeder Barabas. Hoewel de staat wel de huisvesting en de voorganger van de orthoxe kerk bekostigt, moet de rest uit eigen middelen worden betaald. Zo is bijvoorbeeld de binnenkant van het kerkgebouw beschilderd door gevangenen. Om de kerkdiensten hoorbaar te maken op de binnenplaats, ontbraken steunen voor de geluidsboxen waarin we ter plekke door middel van een financiële bijdrage hebben voorzien. Er is een elektronisch orgel aanwezig maar dit is al langere tijd defect zodat de dienst zonder muzikale begeleiding plaats vindt. Een key-board zou een uitkomst zijn. Op het moment van publicatie van dit verslag is dit inmiddels reeds ter beschikking gesteld en ook al reeds ter plekke afgeleverd. Er is er ook behoefte aan zeep en shampoo en produkten voor persoonlijke verzorging voor de gevangenen die Barabas wekelijks bezoekt. In het bijzonder de vrouwelijke gevangenen waarmee we wel in direkt contact mochten komen lijden onder het ontbreken van produkten voor de persoonlijke hygiëne. Deze moeten door de gevangenen zelf worden gekocht,

evenals pen/papier en telefoonkaarten om contact met thuis te kunnen onderhouden. Voor deze kleine kosten is Barabas (evenals in oktober j.l.) € 300,- ter hand gesteld voor de komende 6 maanden t/m september. De komende reis hoopt Diane de door Super den Boer geschonken zeep en shampoo mee te nemen waarvoor dank. Ter afsluiting van ons bezoek krijgen we een maaltijd aangeboden in de kantine voor het hoger personeel. Hoewel dit het beste is wat er voor handen is krijgen we het niet door onze keel.

Maria's probleem

Maria heeft met haar familie de helft van een huis gekocht in 2000 en direkt een aanbetaling van ca 40% gedaan terwijl de rest in de drie hiernavolgende jaren betaald diende te worden. Er is een koopcontract met originele handtekeningen en van periodieke betalingen zijn kwitanties ontvangen. Alles lijkt in orde, echter, er is geen notaris aan te pas gekomen maar alles is door een advocaat verder onderling geregeld. Inmiddels is een van de voormalige eigenaren reeds overleden en vechten de erfgenamen het koopcontract aan terwijl de andere eigenaar zich nu zeven jaar later ook distantieerd van de verkoop, het contract en de ontvangen bedragen ten spijt. Men is naar de rechter gestapt en mede vanwege de enorme voorliefde van Roemenen voor stempels en officiële documenten staat de familie er niet best voor daar deze natuurlijk in mindere mate voorhanden zijn dan via de notaris het geval zou zijn geweest. Voor de rest lijkt de zaak glashelder, er is een contract, er is betaald dus aan de verplichtingen voldaan en dus zou er niets ergs aan de hand moeten zijn. Maria's huisje ligt echter in het centrum van Tirgu Mures waar prijzen de laatste jaren enorm gestegen zijn en anderen azen op het bezit van de weinig ontwikkelde familie van Maria die ver onder de armoede grens leeft.

We vermoeden een zeer smerig spelletje en schakelen onze advocate Scilla in. Scilla geeft de zaak in eerste instantie vrijwel geen kans maar gaat in onze opdracht toch op onderzoek uit. Haar bevindingen bevestigen inderdaad het vermoeden van een heel smerig spelletje waarbij mogelijk ook hooggeplaatsten betrokken zijn. We vermoeden dat in dit geval onderhandelen waarschijnlijk de beste strategie is en we maken een afspraak met Maria's familie en twee van de (voormalige) eigenaren. Helaas kunnen deze niet snel opdraven en moet de bijeenkomst verzet worden naar de volgende dag als alleen Pieter nog in Tirgu Mures is terwijl de anderen reeds op de terugweg zijn.

Woensdag 4 April

Maria's kansen

De voormalige eigenaren zijn zeer verbaasd en vragen waarom we zoveel moeite doen voor een paar zigeuners. Het antwoord zet ze aan het denken. We hebben een opdracht om de armsten van de armsten te helpen waarmee we een stuk van God's liefde voor mensen willen uitdragen. Om deze reden willen we trachten om een eerlijke oplossing te vinden voor alle betrokkenen. Als echter uitsluitend winstbejag een rol speelt zullen we duidelijk laten merken dat Christen zijn niet betekend dat je een softie bent en dat we dan zullen knokken. Om deze reden is onze advocaat Scilla maar vast aanwezig. Het lijkt iets te helpen, er wordt aangeboden om ca 85% van de oorspronkelijk betaalde som terug te betalen maar dan moet de familie wel heel snel vertrekken want men garandeert niet dat dit aanbod lang geldig blijft. We wijzen dit aanbod af, waar moet de achtkoppige familie blijven als de enige kamer in hun bezit hen wordt afgenomen en wie steekt de winst in zijn zak? Hierop laat men doorschemeren dat er ook eventueel wel het volledige bedrag vermeerderd met rente en gekorrigeerd voor inflatie terug betaald zou kunnen worden. Hierop vragen we wat naar hun schatting de huidige waarde van het huisje is. Men stelt geen flauw idee te hebben waarop we dit zelf maar hardop gokken: zou een factor twintig niet wat dichter in de buurt van de werkelijkheid komen? Men schrikt en komt al snel terug met de suggestie dat een factor tien ten opzichte van het bod van een half uur eerder wellicht wel zou kunnen. We stellen dat er door beide partijen eerst maar eens wat aan bezinning gedaan moet worden (we moeten namelijk tijd winnen want de familie kan op korte termijn echt nergens heen en ook vanwege stringente juridische argumenten is er reden om een korte tijd niets te ondernemen). Onze advocate kan in tussentijd meer onderzoek doen om onze positie verder te versterken. We stellen voor dat partijen op zijn vroegst eind mei gaan onderhandelen over het overdragen van alle rechten van het huis van Maria's familie en dat men geen enkele verdere stappen zal ondernemen om de familie hangende de onderhandelingen op straat te zetten. Hiermee gaat iedereen akkoord zij het dat Maria's moeder als echte zigeunerin nu haar

kans grijpt en stelt dat het uitgangspunt van de onderhandelingen wel een factor twintig moet zijn waarop we haar ondubbelzinnig te verstaan geven dat ze de onderhandelingen niet moet frustreren en dat ook van haar kant het principe van recht en billijkheid opgaat. Een uur eerder stond ze bijna met lege handen op straat en nu zal ze wel even het onderste uit de kan halen. We drukken alle partijen op hart om niets buiten Scilla te ondernemen zodat alles nu wel goed geregeld moet worden en waarmee een ieder instemt. Wordt vervolgt.

De terugreis

Cees en Hans aanvaardden woensdag om ca. 07.00 uur de terugreis. Ze worden inmiddels gewoonte getrouw weggebracht door de zoon van Barabas naar het vliegveld in Boekarest. We hebben nog even tijd en met dank aan Pieter, worden we uitgenodigd om in de zakenlounge te vertoeven. Waarschijnlijk de laatste keer daar Pieter na 25 jaar de toegang tot de KLM zakenlounge wordt ontzegd vanwege het feit dat hij het afgelopen jaar "slechts" 24 keer met KLM heeft gevlogen. Na een rustige vlucht stappen we schiphol om ca 16.10 uur weer uit en worden we met de taxi na enig file-leed om ca 19.00 uur thuis afgeleverd.

Pieter gaat donderdag nog een zakenbezoek afleggen en vliegt donderdag avond terug naar huis.

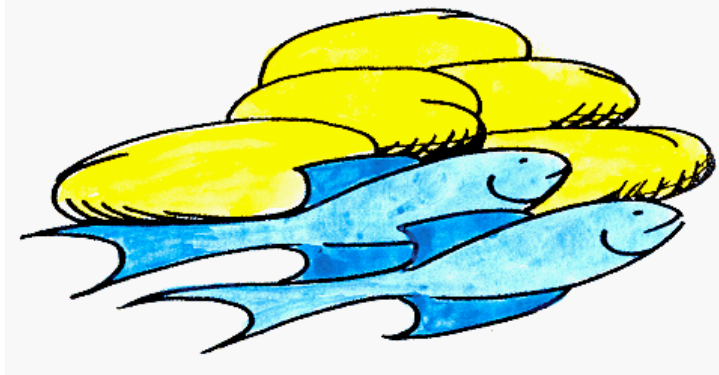
Terugblik

Het was een veel bewogen reis waarop we terugkijken, niet in de laatste plaats omdat Cees ondanks zijn ziekte de kracht heeft gehad om deze reis mee te maken. Bewogen ook vanwege de gebeurtenissen en de mensen en die ons pad kruisten. Er is veel gebeurd op deze reis en veel zaken zijn aangevangen die in onze vorige reis zijn verkend. Wij realiseren ons dat dit werk alleen mogelijk is wanneer u ons steunt.

Wij hebben de nood gezien en die is soms groot, terwijl wij het goed hebben. Dat is schrijnend.

We weten en vertrouwen dat Hij zal voorzien. Is het niet door ons dan is het door anderen. We bidden dat ook deze mensen zullen weten dat zij kostbaar zijn in Zijn ogen en Hij bij hen zal zijn en zal hoeden wanneer zij door het water of door het vuur gaan (Jesaja 43). Deze mensen gaan daar naar de mens gesproken doorheen. Wij vragen u ook voor hen een broeder of zuster te zijn.

Stichting VIJF BRODEN EN TWEE VISSSEN

Zwanenkade 74, 2925 AS Krimpen aan den IJssel, Tel: 0180-551232

Fax: 552707 ; E-mail: j.trouwborst@j-trouwborst.nl

De stichting verkrijgt haar inkomsten via giften welke aftrekbaar zijn van de belasting.

Giften kunnen worden overgemaakt op Postbankrekening nr. 8000507